

FarmProfit

Ekonomický software pro zemědělce

www.farmprofit.cz

Stručný návod k použití softwaru FarmProfit

Pšenice ozimá

28. 4. 2014

Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

Přátelství 815

104 00 Praha Uhřetěves

Česká republika

<http://www.vuzv.cz>

Ing. Jan Syruček, Ph.D.

tel.: +420 267 009 529

e-mail: syrucek.jan@vuzv.cz

Popis jednotlivých položek kalkulačního vzorce – údaje se vkládají v Kč na hektar a rok

1. Základní údaje ke zvolené kalkulaci

- a. *Stupeň jakosti* – uživatel volí jakost pšenice, což ovlivní zejména cenu za tunu – je na výběr potravinářská pšenice, pšenice A, pšenice B nebo krmná pšenice.
- b. *Sledované období* – volí se z nabídky požadované období kalkulace – slouží k načtení přednastavených hodnot za časový úsek, ale kalkulační data se vždy vkládají za jeden rok!
- c. *Velikost honu* – volba výměry honu ovlivňuje zejména potřebu pracovního času a náklady na stroje. Uživatelům je umožněno nastavit velikost 2 ha, 5 ha nebo 10 ha.
- d. *Potřeba pracovních hodin na polní práce na hektar* – potřeba hodin práce na rok připadající na jeden hektar produkce pšenice se vkládá v případě kalkulace mzdových nákladů přes počet hodin a mzdovou sazbu za hodinu (Kč/hod.).
- e. *Sklizeň slámy* – uživatel zvolí, zda se bude kalkulovat bez slámy nebo včetně sklizně slámy, jejíž výnos se ocení ve výnosové části kalkulace.
- f. *Název kalkulace* – vkládá se název kalkulace či komentář pro jednodušší budoucí orientaci při uložení více výpočtů (např.: plán na příští rok, optimistická varianta, ...)
- g. *Nastavení kalkulačního výpočtu* – osoby, které jsou plátcí DPH, budou provádět výpočet bez DPH a osoby, které nejsou plátcí DPH, volí možnost kalkulace s DPH.

2. Výnosy a ceny

- a. *Výnos zrna* – vkládá se hektarový výnos v tunách na hektar neboli množství tun sklizeného zrna pšenice vztahované na 1 hektar plochy.
- b. *Výnos slámy* – když se uvažuje též výnos slámy, poté při zadaném výnosu zrna, software sám vypočítá výnos slámy jako výnos zrna vynásobený 0,64. Při každé změně výnosu zrna se podle tohoto vzorce nově vypočítá výnos slámy. Uživatel může vložit vlastní hodnotu výnosu.
- c. *Nákupní ceny* – pro výpočet konečné ceny tuny pšenice je nutné nejprve výnos zrna rozdělit mezi konzumní zboží, krmné zboží a případné ztráty zadávané v procentech. Následně se pro každou skupinu vloží cena za tunu.
- d. *Výrobní cena slámy* – cena tuny slámy je vložena jako jedno číslo.
- e. *Tržby* – v této tabulce software vyčíslí tržby za prodej zrna a slámy. Uživateli je umožněno vložit ostatní tržby, které souvisí s pěstováním pšenice.

3. Variabilní náklady

- a. *Osiva* – při volbě propočít se volí poměr nakupovaného osiva (osivo Z certifikované) a vlastního osiva. Cena tuny osiva se vkládá u nakupovaného osiva a pro vlastní osivo se cena vykalkuluje v samostatné tabulce, kam se k vložené ceně za tunu osiva připočítává moření / úprava a případně další poplatky.
- b. *Hnojiva* – pokud se zvolí v této položce propočít, poté na určení celkových ročních nákladů na hnojiva jsou softwarem nabídnuty dvě možnosti výpočtu:
 - i. Hnojení podle potřeby živin, přičemž potřeba živin k produkci pšenice závisí na výnosu. Zde se zadá potřeba živin v kilogramech na tunu výnosu zrna (event. slámy) a cena v Kč za kilogram zvlášť pro dusík (N), fosfor (P_2O_5) a draslík (K_2O).
 - ii. Skutečně spotřebovaná hnojiva – volí se typ hnojiva, množství na hektar a cena hnojiva
- c. *Ochrana rostlin* – náklady na přípravky pro ochranu rostlin. K výpočtu nákladů na ochranu rostlin může být zvolena různá intenzita (nízká, střední, vysoká), která se liší spotřebou přípravku, tj. ročním nákladem. Vkládá se cena (roční náklad) za využití herbicidy, fungicidy, regulátory růstu, insekticidy a jiné prostředky ochrany rostlin.
- d. *Variabilní náklady strojů* – při volbě propočít se vloží cena za litr nafty a definují se jednotlivé pracovní operace (základní obdělávání půdy, rozmetání minerálních hnojiv, postřiky, aj.). Pro každý úkon se určí počet operací (opakování) a náklady na úkon v Kč na hektar. V případě, že daný úkon vykonává cizí podnik formou placené služby, poté se využije podobný systém nazvaný „Strojní družstvo / práce ve mzdě“.
- e. *Čištění* – uživatelem je zadán podíl čištěného sklizeného obilí a výše nákladů na čištění tuny pšenice.
- f. *Sušení* – nejprve se určí podíl sušeného zrna, následně počáteční a konečná vlhkost v procentech a posledním uživatelem definovaným parametrem jsou náklady na sušení tuny vlhkého zrna
- g. *Mzdové náklady pro pomocné pracovní síly* – pokud uživatel využívá ve svém podniku sezónní, pomocné pracovníky, poté může využít pro tyto pracovní síly zde uvedený modul. Pro propočít těchto nákladů se musí vložit počet hodin práce těchto pracovníků na jeden hektar a výše mzdy v Kč/hodinu. Počet hodin potřebných pro jeden hektar za rok v základních údajích ke zvolené kalkulaci se rozdělí mezi tyto pomocné pracovní síly, stálé zaměstnance a event. pro vlastní práci (kalkulační náklady na faktory).
- h. *Pojistné vůči krupobití* – stanoví se podíl pojištěného zboží, hodnota pojištěné komodity na hektar a pojistná prémie, která vyjadřuje výši pojistného – kolik Kč pojistného připadá na 100 Kč hodnoty pojištěné komodity. K výsledné částce pojištění na hektar je možno připočítat specifický příplatek podle plodin vyjádřený v procentech z původní výše pojištění.
- i. *Ostatní variabilní náklady* – případně další variabilní náklady, které nebyly dosud zohledněny a souvisí s pěstováním pšenice, mohou být zadány zde v Kč na hektar a rok. Dalšími položkami variabilních nákladů může být např. pojištění výnosu nebo rozbor půdních vzorků.
- j. *Variabilní náklady celkem* – software stanoví veškeré variabilní náklady součtem výše uvedených položek.

4. Příspěvky na úhradu a dotace

- a. *Příspěvek na úhradu* – výše příspěvku na úhradu stanovena softwarem jako rozdíl mezi výnosy a sumou variabilních nákladů. Částka je určena na úhradu nákladů fixních.
- b. *Ostatní výnosy a dotace* – vkládají se dotace na hektar (SAPS, aj.) a je možno vložit ostatní (nepeněžní) výnosy, které nebyly dosud započítány. Pokud se nebudou vkládat žádné dotace, software na tuto skutečnost upozorní červeným textem u položky zisk „bez dotací (prémii)“.
- c. *Příspěvek na úhradu včetně ostatních výnosů a dotací* – pro možnost sledování vlivu dotací je uveden příspěvek na úhradu na hektar včetně zadaných dotací.
- d. *Ukazatele úspěšnosti produkce* – pro posouzení úspěšnosti produkce jsou softwarem určeny ukazatele příspěvku na úhradu na tunu produkce pšenice, příspěvek na úhradu na stálé pracovníky a výše oběžného kapitálu. Oběžný kapitál je výše peněžních prostředků, která by v podniku měla být k dispozici pro úhradu variabilních nákladů. Softwarem je tato výše stanovena jako polovina celkových variabilních nákladů.

5. Fixní náklady

- a. *Dodatečné náklady při provedení polních prací cizí firmou* – tyto náklady vznikají v případě, že polní práce nebyly vykonány vlastní činností (vlastními pracovníky, jejichž náklady jsou evidovány ve mzdových nákladech), ale vybrané práce provádí cizí (externí) podnik. Placené prostředky cizímu podniku se promítají zde.
- b. *Odpisy skladů* – při výpočtu se vychází z výnosu v tunách na hektar a možnosti uskladnění (kolik tun je možno uskladnit v m³), což zadá uživatel. Při vložení procentního podílu uskladněného výnosu se vypočítá softwarem celková potřeba skladovacího prostoru v m³. Tato potřeba je vynásobena cenou skladovacího prostoru v Kč/m³, čímž se určí celkový objem investic na sklady pro zrna pšenice. Stejným způsobem se vykalkuluje objem investic pro sklady slámy. Stanoví se pro sklady na zrna a sklady na slámu podíl financování (vlastní či cizí) a určí se počet let odpisů skladů. K výši odpisů se v této části ještě připočítávají náklady na údržbu a pojištění investic (% z celkové investice) a cena cizího kapitálu (% úroky cizích investic z poloviny cizích prostředků). V této části se vyčísluje, i když se nepřepisuje do této kalkulační položky, také cena vlastního kapitálu (% ocenění vlastních investic z poloviny vlastních prostředků = kalkulační náklady na faktory).
- c. *Nájem za sklady* – uvádí se náklady v Kč na hektar za rok v případě dodatečného či alternativního pronájmu skladovacích prostor. Použije se jako náhrada vlastních skladovacích prostor, pokud vlastní skladovací prostory nejsou k dispozici.
- d. *Náklady na plochu* – v této části se ocení plocha na pěstování. Nejprve se půda rozdělí mezi vlastní půdu a cizí pronajatou půdu, za kterou se platí nájem (pachtovné). V procentech se zadá podíl cizí půdy a přiřadí se k němu náklady v Kč/ha. Mohou se též vložit ostatní náklady na plochu u pronájmu cizí půdy. Ocenění vlastní půdy nevstupuje do fixních nákladů, ale je s ním počítáno v kalkulačních nákladech na faktory.
- e. *Nájem práv na dodávky (kvótu)* – pro pěstování některých plodin jsou nezbytná práva k produkci. Mohou být pronajata nebo vlastněna. Uživatelem jsou stanoveny náklady

v Kč na tunu, které jsou softwarem vztaženy na hektar a celkové náklady mohou být ovlivněny ostatními náklady na práva k produkci. Při využívání vlastních práv se ocenění zadané v Kč na tunu nepočítá zde do fixních nákladů, ale zohlední se výše v Kč na hektar až v kalkulačních nákladech na faktory.

- f. *Mzdové náklady na stálé zaměstnance* – při volbě „výpočet nákladů na mzdy“ se vkládá výše hrubých mezd, odvodů (ZP a SP) a ostatních nákladů (DPP, DPČ) v Kč na hektar a rok. Když se využívá propočet přes počet hodin a sazbu na hodinu, pak se k zadanému počtu hodin (základní údaje, event. pomocné pracovní síly) vloží hodinová sazba v Kč na hodinu práce pro stálé zaměstnance. Tato volba umožňuje též ocenit sazbou neplacenou práci (kalkulační náklady na faktory). Zde se počet hodin dopočítá automaticky.
- g. *Ostatní fixní náklady a režie* – nákladové položky, které nebyly započítány dříve (např. náklady na provoz osobního auta, telefon, aj.) vyjádřené na hektar a rok.

6. Zisk, ekonomický zisk a úplné náklady

- a. *Zisk* – rozdíl mezi výnosy včetně dotací a veškerými náklady (variabilními a fixními). Zisk je stanoven softwarem v Kč na hektar a rok.
- b. *Kalkulační náklady na faktory* – vyjadřují ocenění vlastního přínosu do podnikání. Úroky z vlastních investic jsou vykalkulovány v části odpisů, ocenění vlastní vložené půdy na pěstování je převzato z modulu nákladů na plochu, případné ocenění vlastních práv k produkci je stanoveno v části nákladů na práva k produkci a vlastní mzdy jsou převzaty z části mzdových nákladů. Zde se vkládá pouze procentní ocenění vlastního oběžného kapitálu, jehož výše je přejata z části ukazatele úspěšnosti produkce.
- c. *Ekonomický zisk na hektar* – výše zisku, která zohlední kalkulační náklady na faktory. Dříve uvedený zisk je snížen o hodnotu kalkulačních nákladů na faktory.
- d. *Ekonomický zisk na tunu pšenice* – ekonomický zisk uvedený výše je zde vztáhnut k produkci jedné tuny pšenice.
- e. *Úplné náklady na hektar* – softwarem určeny veškeré náklady – variabilní náklady, fixní náklady a kalkulační náklady na faktory vyjádřeny na hektar a rok. Položka představuje celkovou roční potřebu finančních prostředků na pěstování pšenice na jednom hektaru půdy.
- f. *Úplné náklady na tunu pšenice* – celkové úplné náklady jsou zde softwarem propočítány a vyjádřeny na jednu tunu pšenice. Hodnota vyjadřuje, kolik stojí vyprodukovat jednu tunu pšenice.
- g. *Cena nutná k úhradě úplných nákladů* – vyjadřuje bod zvratu, neboli cenu (v Kč za tunu pšenice), která je potřebná, aby z výše tržeb byly zaplacené (uhrazené) veškeré náklady, tj. variabilní, fixní i kalkulační náklady na faktory. Cena vyšší znamená ziskovost odvětví a cena, nižší než softwarem navrhnutá značí ztrátu v produkci.

V případě jakýchkoliv nejasností, dotazů a námětů nás neváhejte kontaktovat!

Ing. Jan Syrůček, Ph.D.

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

Přátelství 815

104 00 Praha Uhřetěves

Česká republika

tel.: +420 267 009 529

e-mail: syrucek.jan@vuzv.cz